

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра українознавства

Наталія Божко

Медицина і художня культура
Завдання для самостійної роботи студентів з
вибіркової дисципліни
для студентів 1 курсу
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 «Стоматологія»

ЛЬВІВ-2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра українознавства

Наталія Божко

Медицина і художня культура
Завдання для самостійної роботи студентів з
вибіркової дисципліни
для студентів 1 курсу
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 «Стоматологія»

Обговорено та ухвалено на засіданні
методичної комісії кафедри українознавства
(протокол № 1 від 31 серпня 2023 року)

Затверджено методичною комісією факультету
іноземних студентів (протокол № 1 від 31
серпня 2023 року)

ЛьВІВ - 2023

УДК 61. (57.3) 85 (7 85.03, 73/76)

Божко Н.М.

Медицина і художня культура: завдання для самостійної роботи студентів з вибіркової дисципліни для студентів 1 курсу галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» / Н. М.Божко. Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2023. 13 с.

Навчально-методичне видання містить завдання для самостійної роботи студентів з тем авторського курсу вибіркової компоненти «Медицина і художня культура», список рекомендованої літератури, критерії оцінювання самостійної роботи студентів.

Адресовано студентам 1 курсу медичного факультету ЗВО медичного профілю.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Цубов Л.В., кандидат історичних наук, доцент кафедри ЕКМ ІППТ НУ «Львівська політехніка»

Мариськевич Т.Г., кандидат історичних наук, доцент кафедри історичного краєзнавства Львівського національного університету ім. Івана Франка

Обговорено та ухвалено на засіданні методичної комісії кафедри українознавства
(протокол № 1 від 31 серпня 2023 року)

Затверджено профільною методичною комісією гуманітарних дисциплін
(протокол №1 від 31 серпня 2023 року)

© Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2023

© Наталія Божко, 2023

©Кафедра українознавства, 2023

Передмова

Самостійна робота студента (СРС) є одним з основних видів засвоєння навчального матеріалу у процесі отримання освіти. Швидкість поширення інформації у сучасному світі доводить, що ані лекції, ані практичні заняття, не зможуть повною мірою відповідати вимогам навчального процесу, якщо студент не працює самостійно. Сучасні технології дозволяють студентам більш гнучко і з користю використовувати свій вільний час для отримання потрібної інформації. Однак від студентської аудиторії вимагається високий рівень мотивації та самодисципліни.

Отже поєднання навчальних занять з курсу «**Медицина і художня культура**» і з СРС, а також використання різноманітних інформаційних технологій дозволить підвищити якість вивчення дисципліни.

Тематичний план самостійної роботи студентів з дисципліни «Медицина і художня культура»

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин	Вид контролю
1.	Мистецтво виготовлення стародавніх медичних трактатів	10	Поточний контроль
2.	Антична міфологія в медичній термінології	10	
3.	Архітектура медичних установ	10	
4.	Художня література і медицина	10	
5.	Артгератія. Мистецтво лікування як театральне видовище	10	
6.	Музичне мистецтво як метод лікування. Медицина у кіномистецтві	15	
	Всього	65	

Тема 1. Мистецтво виготовлення стародавніх медичних трактатів

Приступаючи до вивчення запропонованої теми звертаємо увагу на –

- Час появи перших письмових пам'яток у культурі Стародавнього світу;
- Мистецтво виготовлення перших письмових пам'яток: глиняні таблички, папіруси, пергамент.

- Тематика перших письмових пам'яток
- Перші згадки про стародавні медичні літературні пам'ятки у культурах Стародавнього Єгипту, Месопотамії, Вавілонії, Ассирії
- папірус Еберса,
- папірус Е.Сміта
- Перші згадки про стародавні медичні літературні пам'ятки у культурах Стародавніх Індії та Китаю
- медицина Тибету, трактат "Чарака-самхита"
- Внесок Античної культури у розвиток медицини
- Від Алкмеона до Галлена
- Медичні трактати раннього середньовіччя Близького Сходу
- Абу Ар Разі «Духовна медицина»
- Авіценна «Канон лікарської науки»
- Українські медичні трактати раннього середньовіччя.
- Євпраксія-Зоя «Алімма».
- Значення стародавніх медичних трактатів для розвитку сучасної медицини і підготовки лікарів.

Рекомендована література

1. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 400 с.
2. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020. 370 с.
3. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2023. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 124 с.

Завдання для самостійної роботи студентів

Завдання 1. Що Вам відомо про мистецтво виготовлення медичних папірусів?

Завдання 2. Які мистецькі засоби використовувалися для виготовлення перших медичних трактатів?

Завдання 3. Який з відомих Вам стародавніх трактатів є найбільш естетично виготовлений ?

Завдання 4. Що Вам відомо про перший медичний трактат України-Руси «Алімма». Його місце знаходження ? ?

Завдання 5. Ваша думка - образотворчий твір чи навчальний посібник трактат "Чарака-самхита"

Тема 2. Антична міфологія в медичній термінології.

Опрацьовуючи тему звертаємо увагу на такі аспекти:

- Загальна характеристика духовних надбань Античної культури
- Міфологія як складова частина Античної культури
- Формування древньогрецької міфології

- Медична тематика у древньогрецькій міфології
- Формування давньоримської міфології
- Медична тематика у давньоримській міфології
- Формування та використання античної термінології у медицині в епоху Відродження та Просвітництва
- Статус міфологічних термінів у сучасній медицині

Рекомендована література

6. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 400 с.
7. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020. 370 с.
8. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с
9. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2023. 272 с.
10. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 124 с.

Завдання для самостійної роботи студентів

Завдання 1. Що Вам відомо про античну міфологію та її вплив на медичну термінологію

Завдання 2. Які терміни з Античної культури були Вам відомі до вступу в університет

Завдання 3. Пригадайте міф (1.2), що сформував певний медичний термін. Наведіть приклад

Завдання 4. Наведіть приклади клінічної термінології, що утворилися завдяки античній міфології

Завдання 5. Наведіть приклади фармацевтичної термінології, що утворилися завдяки античній міфології

Тема 3. Архітектура медичних установ

При самостійному вивченні теми вартує звернути увагу на

- Загальну характеристику суті архітектури
- Види архітектури в історичній ретроспективі
- Перші архітектурні пам'ятки, що використовувалися для надання медичної допомоги
- Загальна характеристика європейської традиції у будівництві лікарських установ
- Від храмового, монастирського будівництва до спеціалізованих будівель медичного призначення
- Архітектура лікарських установ в українській культурі
- Сучасні, новітні тенденції у будівництві закладів охорони здоров'я

Рекомендована література

11. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 400 с.
12. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020. 370 с.
13. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с
14. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2023. 272 с.
15. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 124 с.

Завдання для самостійної роботи студентів

Завдання 1. Поясніть, чому перші медичні центри знаходилися у приміщеннях храмів та монастирів ?

Завдання 2. Назвіть відомі Вам перші назви лікарських установ

Завдання 3. Що Вам відомо про будівництво першої лікарні в Європі ?

Завдання 4. Наведіть приклади будівництва клінік на території України

Завдання 5. Спробуйте спроектувати лікарню у якій Ви бажали б працювати у майбутньому.

Тема 4. Художня література і медицина

Щоб підготувати запропоновану тему слід уважно прочитати

інформацію про –

- Загальну характеристику жанрів літератури
- Зрозуміти визначення «Художня література»
- Вміти розрізняти твори «художньої літератури» від науково-популярної та наукової
- Вияснити, чому «художню літературу» розуміють як «мистецтво слова»
- Знайти твори і «художньої літератури» про мистецтво лікування та відомих лікарів минулого і сучасності
- Пригадати твори «художньої літератури» авторами яких були і є відомі медики
- Знайти інформацію про членів Спілки письменників України, що працюють у Львівському медичному університеті ім. Данила Галицького

Рекомендована література

16. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 400 с.
17. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020. 370 с.
18. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с

19. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2023. 272 с.
20. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 124 с.

Завдання для самостійної роботи студентів

Завдання 1. Поясніть у чому відмінність «наукової» та «художньої» літератури

Завдання 2. У яких випадках лікар може використовувати твори художньої літератури у процесі надання медичної допомоги

Завдання 3. Пригадайте твір художньої літератури, що вплинув на Ваш вибір майбутньої професії ?

Завдання 4. Нагадайте ім'я головного героя певного художнього твору на медичну тематику, що став Вашим улюбленим літературним персонажем

Завдання 5. Чи потрібна офіційній медицині - бібліотерапія ?

Тема 5. Арттерапія. Мистецтво лікування як театральне видовище.

Готуючи виступ з обраної теми необхідно проаналізувати

- Терміни «гра», «театр», «актор», «глядач»
- Терміни «анатомічний театр, медична лекція, імітаційний кабінет
- Зрозуміти пророчі слова У.Шекспіра «Життя це гра...»
- Анатомічний театр та його цілі;
- Лекція, як метод навчання майбутніх медиків;
- Медичний огляд, хірургічне втручання як видовище;
- Мистецтво спілкування з пацієнтами як театральне видовище та ін.
- Арттерапія. Функції та методи, що допоможуть вернути здоров'я

Рекомендована література

21. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 400 с.
22. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020. 370 с.
23. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с
24. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2023. 272 с.
25. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 124 с.

Завдання для самостійної роботи студентів

Завдання 1. Поясніть, чому перший анатомічний театр з'явився лише в епоху Відродження ?

Завдання 2. Чи лікарю необхідно володіти майстерністю акторської гри? (Обґрунтуйте вашу відповідь).

Завдання 3. Пригадайте, театральну виставу що вплинула на Ваш вибір майбутньої професії ?

Завдання 4. Вкажіть відомі Вам методи арттерапії, які Ви будете використовувати у майбутній медичній практиці.

Завдання 5. Чи потрібні офіційній медицині , використовувати методи і засоби театру ? (Обґрунтуйте відповідь)

Тема 6. Музичне мистецтво як метод лікування. Медицина у кіномистецтві

При розгляді теми звертаємо увагу в першу чергу на:

- Загальну характеристику музичного мистецтва, як основного виду художньої культури
- Жанри музики, які є частиною арттерапії
- Тиша чи музика ?
- Музика, як метод лікування
- Музичний супровід від операційної до лікарняної палати
- Музичний фон стоматологічних кабінетів
- Кіномистецтво як вид художньої культури
- Жанри кіномистецтва
- Медичне кіно і кіно про медиків
- Навчальні кіно лекції
- Кіно як арттерапія.

Рекомендована література

1. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 400 с.
2. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020. 370 с.
3. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2023. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 124 с.

Завдання для самостійної роботи студентів

Завдання 1. Поясніть Вашу думку: «Музика лікує чи відвертає увагу від проблем із здоров'ям»?

Завдання 2. Музичні заняття у духовому ансамблі слід приписати хворим на... (Обґрунтуйте вашу відповідь).

Завдання 3. Який кінофільм вплинув на Ваш вибір майбутньої професії?

Завдання 4. Вкажіть відомі Вам методи арттерапії, які Ви будете використовувати у майбутній медичній практиці.

Завдання 5. Чи потрібні офіційній медицині, використовувати методи і засоби музичного мистецтва? (Обґрунтуйте відповідь)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 400 с.
2. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. / Вселена Світла, вид-во КТН. 2020. 370 с.
3. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с
4. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. Київ: Європейський дім, 2023. 272 с.
5. Турган О.Д. Медицина і художня культура (частина перша): навчальний посібник для студентів-медиків / О. Д. Турган. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 124 с.

Допоміжна

1. Арнольд із Віланови. Салернський кодекс здоров'я; Колір медицини Салерно; Віршовані приписи Салернської школи; прохання по поверненню з Салерно./Пер. з лат. Ю. Ф. Шульца. Київ: РІПОЛ КЛАСИК, 2022. 176 с.
2. Аронов Р. Е, Грандо А. А. Мирський М. Б. Сорокіна Т. З. Шилиніс Ю. А. Жуковський Л. В. Коган В. Я. Визначні імена у світовій медицині. Great Names in the World History / Під ред. проф. А. А. Гракдо. Київ: РІА «Тріумф», 2022 495 с.
3. Везалій А. Про будову людського тіла. Естетична медицина новий напрямок індустрії краси та здоров'я. <http://medytsyna.com/estetichna-meditsina-novij-napryamok-industriyi-krasi-ta-zdorovya/>
4. Каган-Пономарьов М. Я. Літератори-лікарі: Нариси та підходи з додатком Бібліографічного словника. Київ: Нова, 2007. 438 с.
5. Кравець Г.Г. Дерматовенерологія в художній літературі кінця ХІХ поч. ХХ ст. *Український науково медичний молодіжний журнал*. 2021. № 3. С. 112- 113.
6. Котишева О.Музична терапія для дітей з обмеженими можливостями здоров'я в умовах центру соціальної допомоги. *Психологічна газета*. 2019. № 9
7. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури : навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон: Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с
8. Мейер-Штейнег Т. Стародавня медицина (Медицина Стародавнього Сходу і класичної давнини). 2-е вид. испр. Київ: Вузівська книга, 2019. 120 с.
9. Пиріг Л.А. Українські медики-митці і медицина – об'єкт українського мистецтва // <http://www.nbuv.gov.ua/old>
10. Савельєва-Кулик Н. О. Музична терапія в інтегративній медицині: навч. посіб. для лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Савельєва-Кулик Н. О. Київ: Інтерсервіс, 2019. 138 с.

11. Світ медицини в художньому слові : реком. список / уклад. Г.В. Стороженко; відп. за вип. Л. І. Шпукал. – Вінниця, 2021. 13 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Види і техніки арттерапії. <https://studfile.net/preview/9185742/page:8/>
2. Шевченко Ю.Л. Філософія медицини, 2004. <http://texts.news/filosofiya-nauk>
3. Медицина Античної Греції і Риму. <http://dok.znaimo.com.ua>
4. Хороша музика лікує і фізично, і духовно. <https://pogliad.ua/news/culture/horos>

Наталія Миронівна Божко,
кандидат історичних наук, доцент

МЕДИЦИНА І ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА
Завдання для самостійної роботи студентів
з вибіркової дисципліни
для студентів 1 курсу
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 «Стоматологія»

Навчально-методичне видання містить поради з підготовки тем винесених на самостійне опрацювання, завдання для самостійної роботи та рекомендовану літературу до тем авторського курсу вибіркової компоненти «Медицина і художня культура».

Адресовано студентам 1 курсу медичного факультету ЗВО медичного профілю.